

1990 – 1994 роки

Верховна Рада Української РСР дванадцятого скликання (з 1 лютого 2000 року — Верховна Рада України першого скликання) 28 червня 1990 року ухвалила рішення (постанова Верховної Ради Української РСР № 24-ХІІ) про утворення Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю у складі 17 осіб (див. персоналії).

Народних депутатів Дурдинця В. В., Бедея В. В., Саніна В. Н. і Слободенюка В. М. обрано членами Комісії з питань оборони і державної безпеки, у зв'язку з чим їх увільнено від виконання обов'язків членів Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю (постанова Верховної Ради УРСР № 994-ХІІ від 24 квітня 1991 року).

Народного депутата України Стуса В. І. обрано членом Комісії у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів, у зв'язку з чим його увільнено від виконання обов'язків члена Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю (постанова Верховної Ради України № 2458-ХІІ від 16 червня 1992 року).

Народних депутатів України Борщенко І. О. і Поворозника В. В. обрано членами Комісії (постанови Верховної Ради України № 2993и-ХІІ і № 2993м-ХІІ від 4 лютого 1993 року).

Згідно з Постановою Верховної Ради України № 2894-ХІІ від 19 грудня 1992 року утворено Тимчасову депутатську комісію Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом (див. персоналії).

Зазначеною постановою Тимчасовій депутатській комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом доручено визначити із свого складу слідчу депутатську групу для перевірки виконання законів у системі правоохоронних органів і судах з питань обґрунтування припинення кримінальних справ і реагування на факти вчинення злочинів.

Постановою Президії Верховної Ради України від 5 січня 1993 року № 2911-ХІІ затверджено Положення про Тимчасову депутатську комісію Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом, де її основними напрямками діяльності визначено:

- контроль і перевірка виконання законів державними, правоохоронними та іншими органами в їх діяльності по боротьбі з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом, в тому числі реагування з боку цих органів на факти вчинення злочинів, обґрунтованості закриття кримінальних справ, а також сприяння у розгляді найбільш складних питань з цих проблем;

- аналіз діяльності державних органів прокурорської, слідчої, судової практики та ефективності законодавства, спрямованого на боротьбу з

організованою злочинністю. Розробка рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення законодавства з цих проблем.

Першому заступникові Голови Верховної Ради України Дурдинцю В. В. доручено постійно надавати Тимчасовій депутатській комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом допомогу у виконанні покладених на неї завдань.

Під головуванням Дурдинця В. В. 29 грудня 1992 року відбулося перше засідання Тимчасової депутатської комісії, на якому її головою обрано Слесаренка В. М., заступниками голови — Демидова Г. В. і Нечипоренка О. Л., секретарем — Бондарчука А. І.

На засіданнях Тимчасової депутатської комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом, зокрема, розглядалися питання про надання згоди на призначення:

- генерал-лейтенанта міліції Іщенка О. М. — на посаду начальника Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України (протокол № 9 від 7 грудня 1993 року);

- полковника міліції Старого М. І. — на посаду начальника Київського обласного управління по боротьбі з організованою злочинністю (протокол № 10 від 27 січня 1994 року);

- Танцюри В. Б. — на посаду начальника управління по нагляду за виконанням законів спецпідрозділами по боротьбі з організованою злочинністю Генеральної прокуратури України (протокол № 12 від 22 квітня 1994 року).

Загалом відбулося 12 засідань Тимчасової депутатської комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом.

Питання про необхідність удосконалення законодавства України у сфері боротьби з організованою злочинністю розглядалося упродовж усієї шостої сесії, починаючи з обговорення порядку денного сесії (15 вересня 1992 року) та під час розгляду проекту Закону України про внесення доповнень і змін до деяких законодавчих актів України (21 листопада, 14 і 15 грудня 1992 року). Попереднім результатом цієї роботи стало прийняття 15 грудня зазначеного Закону і 19 грудня — Постанови Верховної Ради України „Про утворення Тимчасової депутатської комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом”.

Порядками денними п'ятої — сьомої сесій Верховної Ради України першого скликання передбачався розгляд законопроектів про боротьбу з організованою злочинністю (відповідно постанови Верховної Ради України від 28 січня 1992 року № 2065-XII та від 2 лютого 1993 року № 2970-XII), про

посилення боротьби з організованою злочинністю (постанова Верховної Ради України від 15 вересня 1992 року № 2600-ХІІ).

Постановою Верховної Ради України від 26 січня 1993 року № 2931-ХІІ „Про стан виконання законів і постанов Верховної Ради України з питань правопорядку і заходи щодо посилення боротьби із злочинністю” Кабінетові Міністрів України доручалося „разом з відповідними комісіями Верховної Ради України на підставі аналізу чинного законодавства та міжнародно-правових рекомендацій щодо організації боротьби з корупцією внести до 1 березня 1993 року на розгляд Верховної Ради України проекти законів, спрямованих на поліпшення правового регулювання заходів для боротьби з організованою злочинністю та посилення відповідальності за службові злочини і невиконання вимог закону”.

За результатами розгляду доповіді Голови Тимчасової комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом Слесаренка В. М. 7 травня 1993 року Верховна Рада України прийняла постанову № 3207-ХІІ, якою комісіям Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності, з питань правопорядку та боротьби із злочинністю і Тимчасовій комісії з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом разом з Кабінетом Міністрів України доручалося підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів України про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю, про боротьбу з корупцією і про посилення боротьби з організованою злочинністю.

Комісія Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби із злочинністю 25 травня 1993 року прийняла рішення (протокол № 116) рекомендувати Верховній Раді України прийняти за основу проект Закону України про посилення боротьби з організованою злочинністю з урахуванням положень проекту Закону України про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю.

На пленарних засіданнях Верховної Ради України 2 і 3 червня 1993 року розглянуто проекти законів України про посилення боротьби з організованою злочинністю (внесений Кабінетом Міністрів України) і про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю (внесений групою народних депутатів України). За результатами розгляду в першому читанні за основу прийнято проект Закону України про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. За це рішення проголосували 300 народних депутатів України. Законопроект, внесений Кабінетом Міністрів України, підтримали 92 народні депутати.

Верховна Рада України 30 червня 1993 року ухвалила Закон України „Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю”, введений в дію 16 серпня 1993 року. Закон встановив, що „контроль за виконанням законів у сфері боротьби з організованою злочинністю і

витрачанням коштів, які виділяються на ці цілі, здійснюється Верховною Радою України безпосередньо, а також Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю” (стаття 23). Повноваження новоутвореної Комісії визначалися у статтях 8-10, 20, 23-26 названого Закону.

Постанова Верховної Ради України № 3342-ХІІ від 30 червня 1993 року „Про порядок введення в дію Закону України „Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” передбачала затвердження складу Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю у липні 1993 року, але склад не затверджено.